

Interjú egy piarista szerzetessel

Kedves Holczer Atya!

Laudetur Jesus Christus!

Engedje meg hogy bemutatkozzam, Borsos Emma 5.A osztályos tanuló vagyok, a Piarista Általános Iskolában.

Az imahét keretén belül lehetőségünk nyílt Önrel interjút készíteni. Szeretném feltenni a kérdéseimet, melyeket remélem örömmel fogad:

- Milyen volt a Piarista Gimnázium diákjának lenni a 60-as években?
- Elődei közül kinek volt a legnagyobb hatása Önre, aki miatt ezt a hivatást választotta, és miért éppen a piarista rendet?
- Ki a kedvenc költője aki hatással volt műveire?
- Mit szeret a szabadidejében csinálni? Van-e valamilyen hobbjaja?
- Tudna-e mesélni egy viccet, amit gimnazistaként viccesnek találtak, de ma már nem biztos hogy értenénk?
- Felidézne-e egy olyan humoros történetet, ami piarista diákként esett meg önrel?

Szeretném megköszönni, hogy időt szán a kérdésekre, kíváncsian várom a válaszokat!

Tisztelettel:

Borsos Emma

Holczer Atya válasza:

Kedves Diákunk, Emma!

Megtiszteltsz a kérdéseiddel. Alább igyekszem válaszolni rájuk.

1961-ben végeztem el az általános iskolát. Nyolc évig jártam ebbe a Kecskemét külterületén lévő, csaknem tanyasi Nagykőrösi/Ceglédi Úti Általános Iskolába. (Ez ma már csak iskolatörténeti múzeum.) A Piarista Gimnáziumba ebből a régig koedukált iskolából érkeztem. Eleinte szokatlan volt, hogy a Piárban nincsenek lányok, sőt tanárnők sem. Csupa fekete reverendás atya tanított bennünket, csupa fiúkat. De hamarosan megszoktuk ezt is, és jó kapcsolat alakult ki a bennünket nem vagy a nyugdíjazásuk után már egyáltalán nem tanító szerzetes tanárokkal is. Akkoriban egyedül a testnevelés tanára volt civil. Nekem öhozzá alig volt közöm, mert ún. gyógytornára jártam (a mai református gimnázium egyik földszinti termébe). Csak később tudtuk meg, hogy miért is van (azaz volt akkortájt) harminc piarista Kecskeméten. Azért, mert az egyházi iskolák államosítása miatt csak a pesti és az itteni iskolánk maradhatott meg és oktathatott diákokat. Igen, jó volt diáknak lenni, még diákcsinnyekben is együtt voltunk. Természetesen a tanulásban is segítettük egymást: néha akár a csínytevés jegyében! Hogy csak egy példát mondjak erre: nekem nem ment az ábrázoló geometria nevű (a térlátást eleve föltételező) tantárgy. Padtársamnak igen, ezért szerződést kötöttünk: ő megcsinálta (körzővel, vonalzóval) rendre az én házi feladatomat, ennek fejében én meg megírtam az ő irodalmi naplóját. Igen ám, de emiatt, mivel ő dőlt betűkkel írt, nekem is át kellett állnom erre a betűtípusra, elszakadva a magam gyöngybetűs írásától. Olyan ügyesen csináltam, hogy egyrészt a tanár urak nem vették észre (vagy nem akarták!), másrészt lassan én is megszoktam a magam írásában ezt a formát. Ma is dölten írom a betűimet...

Édesapám első (mai szóval: kilencedikes) koromban meghalt. Édesanyám a nálam három évvel idősebb szomszéd roszfiú „karmaitól” (tehát befolyásától) csakis úgy tudott megmenteni, hogy ehhez az összes piarista atya segítségét kérte. Bekerültem a tanulószobára, sőt a nyaraimat is benn töltöttem a rendházban. Különféle könnyű fizikai munkák mellett lelki-szellemi támogatást is kaptam az atyáktól. Igen jó hatással volt rám az akkori házfőnök atya, Szőnyi László, aki anyámnak is, nekem is a gyóntatóm volt. Negyedikes (12.-es) koromra alakult ki bennem, hogy márpedig itt lesz a helyem a piarista rendben. És ezt véglegesen Szőnyi atya gyóntatószékében mondtam ki 1964. november 5-én, Szent Imrének, a magyar ifjúság pártfogójának ünnepén.

Gyerekkoromban Petőfi Sándor költészete hatott rám legjobban, de később mások költészetével is megismerkedtem: mind a magyar, mind a világirodalomból. Verseimben nem másoltam senkit, a magam útját jártam, olykor kísérletezgetve is. Egyformán írtam magyaros, időmértékes, sőt nem rímelő szabad verset. Szívesen írok haikut: ez a japán versforma mindössze háromsoros, 5—7—5 szótagelosztásban. Az anyanyelvről például ezt írtam egy alkalommal: „Kincsek kincse vagy: / gazdagságot érdemel, / az, ki birtokol.”

Szabad időmben (ha van) például gyógynövényeket gyűjtök, majd dolgozok fel a szobámban. A kész teákat a hétvégi lelképásztori helyem, a kadafalvi kápolna lelkészi szobájába viszem ki. Ott egy nagy szekrényben ábécé-sorrendben (akárcsak egy könyvtárban) sorakozik (többnyire kávé- vagy befőttesüvegekben) ötvenvalahány teám. Tréfásan így vallok erről egy (bők)versben: „Kadatéka: / öreg papnak hagyatéka.” Természetesen mást is csinállok szabad időmben, például verseket, elbeszéléseket olvasok vagy éppen keresztretjvényt fejtek...

Ami a viccre vonatkozó kérdéseted illeti, hirtelen ez ugrik be: Kolos István piarista tanárunk az egyik órán megkérdezte:—Mi a különbség a sampon és az etióp császár között? Mindjárt meg is válaszolta: semmi, mert mind a kettő hajlé. Valóban nem értenétek már: az akkori, egyébként bosszú ideig uralkodó etióp császárt Hajlé Szelassziének hívták. A sampont nyilván nem is kell magyarázni; igaz, ma már számos egyéb kozmetikai szerrel gondozható a hajadat.

Szerencsére tudok egy olyan, velem diákként megesett humoros (bár az adott szituációban bizony akasztófa-humoros!) esetet, amelyet ráadásul a szerzetesekért való imnap aktualitása kapcsán érdemes is fölidézni. Végzős évemben már meg kellett jelenni a katonai összejárson. (A további ilyen alkalmakat sorozásoknak nevezik.) A százasosi rangban lévő bizottságvezető és köztem történt párbeszédet idézem, hozzátéve, hogy a kommunista rendszer idején az „úr” helyett igencsak az „elvtárs” járta, ami alább többszörösen elhangzik:

- *Mi az elvtárs anyja?*
- *Múzeumi teremőr.*
- *Hun dolgozik az elvtárs anyja?*
- *Kecskeméten, a Katona József Múzeumnál.*
- *Hová jár iskolába az elvtárs?*
- *Piarista Gimnázium, negyedik bé.*
- *Mi akar lönni az elvtárs?*
- *Piarista, pap-tanár.*
- *Római katolikus az elvtárs?*
- *Igen.*
- *Akkó' az elvtárs elmöbet Tibetbe hittérítőnek!*

(Bár szerettem volna, mégsem voltam/ lettem katona. Egyetemi éveim alatt is mindig megkaptam alóla a fölmentést.)

Kedves Emma, Én is köszönöm, hogy válaszoltam. Kérlek, imádkozz a bivatások napján értünk is és a leendő piarista utánpótlásért is, hogy mindig lehessenek elegendő számban a magyar rendtartomány valamennyi tanintézetében: együtt működve érettetek a világi tanáraitokkal. Szeretettel köszöntelek, további jó tanulást kívánva, és azt is persze, hogy felnőttként is maradj meg hűséges (öreg)diákunknak:

Holczer tanár úr / József atya